

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w S.

przeciwko G. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 3 grudnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 4 grudnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną w części, w której odnosi się do punktu I zaskarżonego wyroku,

2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 4 grudnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z 16 listopada 2018 r. w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 67.535,89 zł wraz z odsetkami szczegółowo wskazanymi w treści orzeczenia (punkt I), oddalił apelację pozwanej w pozostałej części (punkt II), oddalił apelację powódki w całości (punkt III) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego stosownie do jego wyniku (punkt IV).

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w punktach I, II i IV, wnosząc w tym zakresie o jego uchylenie oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania. W ocenie pozwanej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd II instancji samodzielnie dokonał ustaleń wymagających wiadomości specjalnych oraz zaniechał przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, uznając, że korelacja zysku z okresu trzech lat może być formą wykazania utraty zysku pozwanej w sprawie, a korelacja zysku z okresu sześciu miesięcy, na co pozwalały dokumenty przedstawione przez pozwaną, była niewystarczająca.

W odpowiedzi na skargę powódka wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz zasądzenie od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in. uchw. 7 sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108; post. SN z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; wyr. SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 421/14). Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

Uwzględniając powyższe, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że pozwana objęła zakresem zaskarżenia również punkt I zaskarżonego wyroku. W punkcie tym, mimo że został on zredagowany w formie zasądzającej, w rzeczywistości, w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji pozwanej, obniżono należną powódce kwotę należności głównej oraz związanych z nią odsetek. Uchylenie orzeczenia Sądu Apelacyjnego także w tym punkcie zgodnie z wnioskiem skargi mogłoby zatem doprowadzić do sytuacji, w której ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie byłoby dla pozwanej mniej korzystne, niż wynika to

z rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. W tym stanie rzeczy z uwagi na fakt, że pozwana nie miała interesu prawnego w kwestionowaniu korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, skarga kasacyjna podlegała częściowemu odrzuceniu.

Odnosząc się do pozostałej części skargi kasacyjnej, należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Sąd Najwyższy nie dostrzega opisanej powyżej kwalifikowanej wadliwości zaskarżonego orzeczenia. Przyjęcie wniosku o utracie przez pozwaną korzyści wymagało w pierwszej kolejności wykazania faktów, które mogłyby o tym świadczyć,

a dopiero następnie ewentualnej oceny tych faktów na podstawie opinii biegłego. Przedstawienie przez pozwaną dokumentów wykazujących wyłącznie obniżenie obrotów w związku z przestojem fabryki w styczniu 2016 r. pozostawało niewystarczające, ponieważ fakt ten nie musiał przekładać się w prosty sposób na utratę korzyści. W szczególności skarżąca mogła osiągnąć w kolejnych miesiącach wyższe obroty, które pozwoliły jej na rekompensatę spadku obrotów w styczniu 2016 r. Sąd Apelacyjny słusznie w tej mierze przyjął, że dla wykazania szkody skarżąca mogła między innymi dowodzić utraty spodziewanych lub już złożonych zamówień albo konieczności zapłaty kar umownych za opóźnienie w dostawie. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wysokości szkody wymagało zatem wykazania odpowiednich okoliczności faktycznych, na których strona opiera twierdzenie, że szkoda wystąpiła. Dowód z opinii biegłego ma charakter szczególny. Nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Przed dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego nieodzowne jest więc w pierwszej kolejności zebranie odpowiedniego materiału procesowego, na podstawie którego biegły mógłby dokonać stosownej oceny.

Oczywistej wadliwości zaskarżonego orzeczenia nie można również dostrzec w przyjęciu przez Sąd Apelacyjny, że dla potrzeb wydania przez biegłego opinii, podstawę wykazania utraty zysku mogły stanowić dokumenty księgowe za lata poprzedzające i następujące po roku, w którym miało dojść do utraty korzyści przez pozwaną. Odpowiedni materiał porównawczy można było uznać za konieczny dla rozstrzygnięcia o zasadności powołania biegłego w sprawie, przy czym należy zastrzec, że Sąd Apelacyjny wskazał, iż był to tylko jeden ze sposobów, w jaki pozwana mogła dowodzić utraty korzyści. Wbrew twierdzeniom pozwanej nie jest konieczne posiadanie wiadomości specjalnych do uznania, że obliczenie wysokości szkody poniesionej w wyniku ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej wymaga powołania określonych twierdzeń i dowodów, z którymi skarżąca wiąże uszczerbek majątkowy.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części, w której nie podlegała ona odrzuceniu (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ponieważ powódka wniosła o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego wyłącznie na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i jej oddalenia, nie było podstaw do orzekania w przedmiocie kosztów na etapie rozpoznawania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

ke